

سازمان دارالافتاء القرآن الکریم

آیین‌نامه، ضوابط و فرآیند

برگزاری آزمون‌های ارزیابی و اعطای

مدارک حفظ عمومی به حافظان قرآن کریم

دبیرخانه ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی و عمومی به حافظان قرآن کریم

سال ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۳	❖ مقدمه
۴	❖ فصل اول؛ ضرورت‌ها و اهداف
۴	❖ فصل دوم؛ ارکان اجرایی و اختیارات و وظایف آن‌ها
۷	❖ فصل سوم؛ ضوابط فنی آزمون
۸	❖ فصل چهارم؛ ضوابط اجرایی آزمون
۹	❖ فصل پنجم؛ ضوابط ارزیابی و حد نصاب‌های قبولی در آزمون‌های حفظ عمومی
۱۰	❖ ضمایم:
	▪ آیین‌نامه ارزیابی حفظ عمومی قرآن
	▪ فرم‌های ارزیابی آزمون‌ها و لیست نمرات نهایی
	▪ نمونه گواهینامه‌های مدارک حفظ عمومی قرآن کریم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیین‌نامه. ضوابط و فرآیند

برگزاری آزمون های ارزیابی و اعطای مدارک حفظ عمومی به حافظان قرآن کریم

❖ مقدمه:

در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری «مدظله العالی» و اجرای مفاد طرح ملی حفظ قرآن کریم (مصوبه جلسات ۲۵ و ۲۹ شورای توسعه فرهنگ قرآنی) و راهبرد شماره (۲۴) این طرح که بر «ارزیابی مستمر و دقیق حافظان و مؤسسات حفظ از طریق طراحی و ایجاد ساختارها و سازوکارهای مناسب از مسیر شورای ارزیابی حافظان» تصریح دارد و واگذاری تهیه و پیشنهاد نظام یکپارچه آزمون های ارزشیابی حفاظ در سطوح مختلف به شورای ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حافظان قرآن کریم و دبیرخانه مربوطه - مستقر در سازمان تبلیغات اسلامی - «ضوابط و فرآیند ارزیابی حافظان قرآن کریم در سطح عمومی» به شرح مندرج در این آیین‌نامه تهیه و ابلاغ می‌گردد.

هرگونه تغییر در مفاد این آیین‌نامه صرفاً با تصویب شورای ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حافظان قرآن کریم اعتبار قانونی داشته و لازم الاجرا خواهد بود.

امید است با اجرایی سازی این آیین‌نامه که در (۵) فصل تهیه شده و در جلسه شماره (.....) مورخ ستاد راهبری طرح ملی حفظ قرآن کریم به تصویب رسیده است؛ زمینه‌های تحقق اهداف تعیین شده در همین آیین‌نامه فراهم گردد.

فصل اول؛ ضرورت‌ها و اهداف

تهیه و اجرای این آیین‌نامه مبتنی بر «ضرورت‌ها» و برای تحقق «اهداف» مورد اشاره در این فصل می‌باشد:

❖ ضرورت‌ها:

۱. لزوم توسعه حفظ عمومی قرآن کریم در کشور به صورت هدفمند، کارآمد و استاندارد و اعتباربخشی به مدارک آن در سطوح مختلف.
۲. لزوم نظارت و کنترل کمی و کیفی روند ارزیابی و اعطای مدارک به حافظان قرآن کریم در سطح عمومی.
۳. لزوم هم‌افزایی ظرفیت‌های مختلف کشور - اعم از دستگاه‌های حاکمیتی و مؤسسات مردم‌نهاد - در چهارچوبی هماهنگی و منسجم برای توسعه حفظ عمومی قرآن کریم.

❖ اهداف:

۱. توسعه و ترویج فرهنگ حفظ قرآن کریم و زمینه‌سازی برای تحقق منویات مقام معظم رهبری «مدظله العالی» در این عرصه.
۲. تحقق اهداف پیش‌بینی شده در طرح ملی حفظ قرآن کریم.
۳. وحدت رویه در ارزیابی و سطح‌بندی حافظان قرآن کریم در سطح عمومی
۴. دستیابی به بانک اطلاعاتی مورد وثوق از حافظان قرآن کریم در سطح کشور.

فصل دوم؛ ارکان اجرایی و اختیارات و وظایف آن‌ها

۱. دبیرخانه مرکزی شورای تخصصی ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حافظان قرآن کریم:

- دبیرخانه شورای تخصصی ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حافظان قرآن کریم که از این پس در این آیین‌نامه «دبیرخانه مرکزی» نامیده می‌شود،
- وظایف و اختیارات این دبیرخانه - که براساس ماده ۴ مصوبه جلسه ۵۷۳ مورخ ۱۳۸۴/۹/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی، در سازمان دارالقرآن‌الکریم (وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی) مستقر است - در راستای اجرای این آیین‌نامه به شرح زیر است:
- ۱-۱. مدیریت کلان و نظارت راهبردی و عملیاتی برگزاری آزمون‌های ارزیابی و اعطای مدارک حفظ عمومی به حافظان قرآن کریم در سطح کشور، طبق مفاد این آیین‌نامه.
 - ۲-۱. تهیه دستور جلسات شورای تخصصی اعطای مدرک به حافظان قرآن کریم متناسب با موضوع این آیین‌نامه فنی و ارائه به شورای تخصصی اعطای مدرک به حافظان قرآن کریم و اجرای مصوبات مربوطه
 - ۳-۱. صدور احکام اعضای کمیته‌های فنی استان‌ها پس از انتخاب و معرفی آن‌ها و بررسی و تأیید صلاحیت افراد معرفی شده از سوی مراکز استان.
 - ۴-۱. بررسی و تأیید صلاحیت ممتحنان آزمون‌ها و صدور گواهی‌نامه و کد شناسایی برای ممتحنان مجاز پس از معرفی از دبیرخانه استان.
 - ۵-۱. صدور گواهی‌نامه نهایی برای قبول شدگان در آزمون حفظ کُل قرآن کریم
 - ۶-۱. جمع‌آوری، تدوین و ارائه گزارش عملکرد سالیانه ارزیابی و اعطای مدارک حفظ عمومی قرآن و انتشار آمارهای مربوط به آزمون‌ها
 - ۷-۱. سایر موارد ارجاعی از سوی شورای تخصصی اعطای مدرک و نمایندگان استانی

۲. ادارات کل تبلیغات اسلامی به عنوان دبیرخانه متناظر استانی :

ادارات کل تبلیغات اسلامی در هر استان به عنوان دبیرخانه متناظر استان - که از این پس در این آیین نامه «دبیرخانه استان» نامیده می شود - دارای اختیارات و وظایف زیر است:

- ۱-۲. مدیریت اجرایی این آیین نامه در سطح استان
- ۲-۲. نظارت عملیاتی بر برگزاری آزمون ها در سطح استان
- ۳-۲. بررسی شرایط مؤسسات و مراکز مجاز اخذ آزمون در سطح استان و اعلام به دبیرخانه مرکزی برای اعلام نظر نهایی
- ۴-۲. معرفی اعضای کمیته فنی استان به دبیرخانه مرکزی برای صدور حکم
- ۵-۲. معرفی ممتحنان آزمون ها به دبیرخانه مرکزی پس از تأیید صلاحیت ممتحنان متقاضی از طریق کمیته فنی
- ۶-۲. تأیید صحت برگزاری و نتایج آزمون ها از طریق کمیته فنی و اعلام آن به دبیرخانه مرکز

۳. کمیته فنی:

۱-۳. در هر استان تعداد سه تا پنج نفر از «حافظان» شاخص قرآن کریم که دارای یکی از شرایط زیر باشند، به پیشنهاد دبیرخانه استان و تأیید دبیرخانه مرکزی به مدت یک دوره (سه سال شمسی) به عنوان «اعضای کمیته فنی» در استان مربوطه انتخاب خواهند شد:

الف - داشتن گواهی نامه داوری حفظ از سازمان تبلیغات اسلامی یا سازمان اوقاف و امور خیریه

ب - داشتن رتبه اول تا سوم یکی از مسابقات کشوری سازمان اوقاف و امور خیریه یا مسابقات بین المللی در رشته حفظ کل قرآن کریم

ج - داشتن مدرک تخصصی درجه یک (استاد حفظ قرآن کریم) یا درجه دو (حافظ ممتاز قرآن کریم)

تبصره ۱: حداقل یکی از اعضای کمیته فنی باید از بانوان باشد.

تبصره ۲: در صورت نبود افراد مناسب با شرایط فوق الذکر، دبیرخانه استان می تواند با ذکر دلایل، یکی از دارندگان رتبه های اول تا سوم مسابقات سازمان اوقاف و امور خیریه طی سه سال اخیر در همان استان و یا افراد دیگری را به دبیرخانه مرکز معرفی کند.

تبصره ۳: دبیرخانه مرکزی برای احراز صلاحیت افراد معرفی شده می تواند از آنان آزمون های لازم را اخذ نماید.

۲-۳. وظایف اعضای کمیته فنی تحت اشراف دبیرخانه استان به شرح زیر است:

الف - شرکت در جلسات آموزشی - توجیهی اعلام شده از سوی دبیرخانه مرکزی

ب - توجیه و آموزش افرادی که تقاضا دارند به عنوان ممتحنان مجاز آزمون ها در استان فعالیت نمایند.

ج - ارزیابی متقاضیان ممتحنی و اعلام نظر فنی درباره صلاحیت آنها به دبیرخانه استان

د - نظارت فنی و محتوایی بر آزمون های عمومی حفظ و نتایج آن ها

ه - گزارش موارد خاص درباره مسائل فنی و اجرایی آزمون ها به دبیرخانه استان

و - رسیدگی به اعتراضات آزمون دهندگان

تبصره: یکی از اعضای کمیته فنی، با رأی گیری اعضا به عنوان مسئول کمیته تعیین خواهد شد.

۴. مراکز مجاز اخذ آزمون

۱-۴. مراکز مجاز اخذ آزمون، مراکزی هستند که از صلاحیت، امکانات و شرایط لازم برای ثبت نام و اخذ آزمون از داوطلبان دریافت مدارک حفظ عمومی قرآن برخوردارند.

۲-۴. مراکز مجاز اخذ آزمون عبارتند از:

۱-۲-۴. تمامی مؤسسات فرهنگی قرآن و عترت (ع)، دارای پروانه فعالیت معتبر از دستگاه های مسئول (سازمان تبلیغات اسلامی یا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، با حد اقل ۲ سال سابقه مورد تأیید از سوی دبیرخانه استان و دارالقرآن های وزارت آموزش و پرورش (فقط برای دانش آموزان).

۲-۲-۴. دستگاه‌های دولتی و عمومی در صورت درخواست برگزاری آزمون در واحدهای ستادی و صفی و برای کارکنان خود و خانواده- های ایشان با هماهنگی قبلی و اخذ موافقت کتبی از دبیرخانه مرکزی تبصره ۱: در صورت تعدد مؤسسات و مراکز واجد شرایط اخذ آزمون، مؤسسات و مراکز فعال در زمینه آموزش های تخصصی قرآن کریم به انتخاب دبیرخانه مرکزی، اولویت خواهند داشت.

تبصره ۲: مراکز مجاز اخذ آزمون موظف هستند مستندات ارزیابی شرکت کنندگان در آزمون های حفظ عمومی شامل اصل (فیزیک) فرم های داوری و مشخصات کامل شرکت کنندگان و نمرات ایشان - اعم از قبول شدگان یا مردودین - را ضمن بایگانی الکترونیکی، به مدت ۲ سال نگهداری نمایند.

۵. ممتحنان حُسن حفظ، درک معنا و فصاحت:

- ۱-۵. ممتحنان آزمون های عمومی حفظ قرآن کریم از میان حافظان قرآن کریم انتخاب شده و پس از شرکت در جلسات توجیهی - که توسط دبیرخانه مرکزی طراحی و به صورت متمرکز و یا به صورت استانی توسط کمیته های فنی مراکز استان اجرا می گردد - کد شناسایی و گواهی نامه ارزیابی به عنوان ممتحن دریافت کرده و به ارزیابی داوطلبان مبادرت خواهند نمود.
- تبصره ۱: گواهی نامه ممتحنان مجاز با امضای دبیر شورای تخصصی ارزیابی حافظان قرآن کریم صادر خواهد شد.
- ۲-۵. داوطلبان شرکت در دوره های توجیهی ممتحنی و دریافت کد شناسایی، باید یکی از شرایط یا مدارک زیر را داشته باشند:
- الف - دارندگان گواهی نامه دوره های تربیت داور حُسن حفظ از سازمان تبلیغات اسلامی و یا سازمان اوقاف و امور خیریه
- ب - دارندگان مدارک تخصصی درجات ۱ تا ۴ حفظ قرآن کریم
- ج - دارندگان گواهی نامه دوره های تربیت مدرس و معلم حفظ قرآن کریم از سازمان تبلیغات اسلامی و یا سازمان اوقاف و امور خیریه مشروط به اینکه حافظ حداقل ۲۰ جزء از قرآن باشند.
- تبصره: اولویت در این بخش، استفاده از دارندگان گواهی نامه دوره های تربیت داور حفظ قرآن کریم (بند الف) خواهد بود.
- ۳-۵. حداقل سن ممتحنان باید بیست سال شمسی باشد.
- ۴-۵. اخذ آزمون از متقاضیان تا مقطع هفتم (۱۵ جزء) توسط ممتحنانی صورت خواهد گرفت که خود حافظ حداقل ۲۰ جزء از قرآن کریم باشند و در مقاطع بالاتر (بیش از ۱۵ جزء) باید توسط ممتحنانی صورت گیرد که حافظ کل قرآن کریم باشد.
- تبصره: محفوظات ممتحنی که حافظ ۲۰ جزء است، باید از همان اجزائی باشد که آزمون دهنده تقاضای اخذ آزمون در آن اجزاء را نموده است.
- ۵-۵. ضروری است ممتحنان آزمون ها با داوطلبان همجنس باشند.

۶. متقاضیان دریافت مدارک حفظ عمومی قرآن :

تمامی متقاضیان دریافت مدارک حفظ عمومی قرآن، اعم از خانم ها و آقایان در تمامی گروه های سنی می توانند در آزمون های عمومی حفظ قرآن کریم - در رشته های مختلفی که در فصل دوم این آیین نامه ذکر شده است - شرکت نمایند.

فصل دوم؛ ضوابط فنی آزمون‌ها

۱. مقاطع (رشته‌های) آزمون‌های حفظ عمومی:

آزمون‌های ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم در ۱۰ مقطع و با شرایط مندرج در جدول ذیل برگزار خواهد شد:

ملاحظات	تعداد سؤال	رشته	مقطع
۱- هر جزء باید شامل آیات و سوره‌های پیوسته و متوالی بر اساس مصحف شریف باشد. ۲- در مقطع اول (حفظ یک جزء) مجموع سوره‌های غیرمتوالی از سراسر قرآن به اندازه حجم یک جزء قرآن کریم قابل قبول خواهد بود. ۳- آزمون‌های دو جزء و بالاتر پیوسته یا ناپیوسته (حداکثر در دو بخش متوالی و پیوسته) خواهد بود. به طور مثال چنانچه داوطلبی در رشته (۲) جزء ناپیوسته شرکت نموده، ضرورت دارد محفوظات خود را صرفاً در دو بخش که هر یک پیوسته هستند، ارائه نماید.	۲ سؤال ۸ سطری	۱ جزء	اول
	۲ سؤال ۸ سطری	۲ جزء	دوم
	۲ سؤال ۸ سطری	۳ جزء	سوم
	۲ سؤال ۸ سطری	۵ جزء	چهارم
	۳ سؤال ۸ سطری	۷ جزء	پنجم
	۳ سؤال ۸ سطری	۱۰ جزء	ششم
	۵ سؤال ۸ سطری	۱۵ جزء	هفتم
	۷ سؤال ۸ سطری	۲۰ جزء	هشتم
	۸ سؤال ۸ سطری	۲۵ جزء	نهم
	۱۰ سؤال ۸ سطری	۳۰ جزء	دهم

۲. آزمون‌ها:

آزمون‌های عمومی حفظ قرآن کریم در سه بخش شامل «حسن حفظ»، «فصاحت» و «درک معنا» به شرح ذیل و مطابق آیین‌نامه ارزیابی - که از سوی دبیرخانه مرکزی تهیه و به تأیید شورای تخصصی رسیده و به پیوست این آیین‌نامه می‌باشد - برگزار خواهد شد.

- **حسن حفظ:** در این بخش، صحت محفوظات حافظان تمامی مقاطع، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.
 - **فصاحت:** در آزمون‌های مقاطع چهارم و بالاتر، علاوه بر آزمون «حسن حفظ»، توانایی شرکت‌کنندگان در آزمون در تلفظ صحیح و متمایز حروف و حرکات نیز از سوی «ممتحن دوم» مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.
 - **درک معنا:** در مقاطع چهارم و بالاتر، علاوه بر آزمون «حسن حفظ» و «فصاحت»، شرکت‌کنندگان در آزمون باید در سنجش «درک معنا» نیز حدنصاب لازم را کسب نمایند. بدین منظور در هر یک از این مقاطع از عبارات و آیات اجزای همان مقطع بر مبنای واژگان پُرکاربرد قرآن کریم - به تناسب هر مقطع - سؤال‌هایی از سوی ممتحن حسن حفظ، به صورت «شفاهی» مطرح خواهد شد که قبولی در آزمون و اخذ مدرک عمومی حفظ منوط به کسب حد نصاب نمره در این ماده از آزمون‌ها خواهد بود.
- تبصره: منبع آزمون درک معنا، شامل لغات و عبارات پرکاربرد ترجمه‌های فارسی قرآن کریم خواهد بود و دبیرخانه موظف است منبع مناسبی را جهت دسترسی عموم داوطلبان آزمون‌های عمومی حفظ معرفی نماید.

۳. روش اخذ آزمون:

- ۱-۳. ارزیابی بخش حُسن حفظ در مقاطع اول تا سوم، توسط یک ممتحن انجام می‌شود و از مقطع چهارم به بالا، به جهت ارزیابی بخش‌های «درک معنا» و فصاحت یک ممتحن اضافه می‌شود.
 - ۲-۳. از مقاطع چهارم به بالا ارزیابی بخش‌های «حسن حفظ» و «درک معنا» توسط ممتحن اول و ارزیابی بخش «صحت فصاحت» توسط ممتحن دوم انجام خواهد شد.
 - ۳-۳. کمیته فنی با هماهنگی دبیرخانه استان می‌تواند در صورتی که توانمندی هیچیک از داوطلبان شرکت‌کننده در دوره توجیهی - آموزشی ممتحنان استان، در ارزیابی بخش صحت فصاحت احراز نگردد، نسبت به دعوت از یکی از داوران رشته تجوید استان که داری مدرک داوری از سازمان تبلیغات اسلامی یا سازمان اوقاف و امور خیریه هستند، اقدام نماید.
 - ۴-۳. حد نصاب قبولی در آزمون‌ها و تعداد سؤال‌ها - به تفکیک هر مقطع و رشته - بر اساس مصحف شریف ۱۵ سطری به شرح جدول مندرج در فصل پنجم همین آیین‌نامه می‌باشد.
- تبصره ۱: سؤالات باید به صورت متناسب و متوازن بین اجزای قرآن کریم در هر مقطع طرح شود.

فصل سوم؛ ضوابط اجرایی آزمون

۱. نحوه ثبت‌نام و شرکت در آزمون:

- ۱-۱. شرکت در آزمون تنها با ثبت‌نام در سامانه‌ای مجاز خواهد بود که از سوی دبیرخانه مرکز اعلام خواهد شد.
- ۲-۱. آزمون‌ها به صورت مقطعی و حداقل ۴ دوره در سال برگزار خواهد شد.
- ۳-۱. در صورت مردود شدن در آزمون یک دوره، ثبت‌نام متقاضی برای شرکت در دوره بعدی آزمون‌ها در ضروری است.
- ۴-۱. متقاضیانی که در یکی از مقاطع آزمون شرکت نموده و قبول شده‌اند برای شرکت در مقاطع بالاتر باید در سامانه ثبت‌نام نمایند.
- ۵-۱. هر فرد می‌تواند در یک دوره برگزاری آزمون فقط در یک مقطع ثبت‌نام نماید.
- ۶-۱. قبول شدگان نمی‌توانند در دوره‌های بعد در همان مقطع برای آزمون ثبت‌نام نمایند.
- ۷-۱. دستگاه‌های دولتی و عمومی و مؤسسات فرهنگی قرآن و عترت (ع) می‌توانند نسبت به ثبت‌نام گروهی متقاضیان اقدام نمایند.

۲. نحوه ارزیابی:

- ۱-۲. ارزیابی آزمون‌ها تنها توسط ممتحن مجاز صورت خواهد گرفت.
 - ۲-۲. مراکز مجاز برگزاری آزمون نسبت به تدارک مکان و امکانات مناسب برای متقاضیان و ممتحنان اقدام خواهند نمود.
- تبصره: مراکز مجاز برگزاری آزمون حق دخالت در امور فنی و محتوایی ارزیابی که توسط ممتحنان صورت می‌گیرد را ندارند.

۳. صدور گواهی‌نامه:

- ۱-۳. به قبول شدگان در آزمون‌ها که حد نصاب لازم را کسب نمایند گواهی‌نامه قبولی اعطا خواهد شد.
- ۲-۳. گواهی‌نامه قبولی صرفاً بر اساس نمونه گواهی مورد تأیید دبیرخانه ارزیابی حافظان که در سامانه است، صادر خواهد شد.
- ۳-۳. گواهی‌نامه قبولی مقاطع اول تا نهم با مهر و امضای مدیرکل تبلیغات اسلامی استانی به عنوان مسؤل دبیرخانه استان و امضای بالاترین مسؤل مراکز مجاز اخذ آزمون صادر می‌شود.
- ۴-۳. گواهی‌نامه قبولی مقطع دهم (حفظ کل)، با امضای دبیر شورای ارزیابی حافظان و مهر برجسته دبیرخانه مرکز صادر خواهد شد.

فصل پنجم؛ ضوابط ارزیابی و حد نصاب‌های قبولی در آزمون‌های حفظ عمومی

ضوابط ارزیابی و حد نصاب‌های قبولی در آزمون‌های حفظ عمومی به تفکیک مواد سه‌گانه آزمون به شرح جدول زیر است.						
ملاحظات	حد نصاب هر بخش			تعداد سؤال	رشته	مقطع
	درک معنا (هر سؤال اِپرسی و هر پرسش ۴ نمره)	فصاحت (از ۳۵ امتیاز)	حَسَن حفظ (از ۱۰۰ امتیاز)			
<p>۴- هر جزء باید شامل آیات و سوره‌های پیوسته و متوالی بر اساس مصحف شریف ۱۵ سطری باشد.</p> <p>۵- در مقطع اول (حفظ یک جزء) مجموع سوره‌های غیرمتوالی از سراسر قرآن به اندازه حجم یک جزء قرآن کریم قابل قبول خواهد بود.</p> <p>۶- آزمون‌های دو جزء و بالاتر پیوسته یا ناپیوسته (حداکثر در دو بخش متوالی و پیوسته) خواهد بود. به طور مثال چنانچه داوطلبی در رشته دو جزء ناپیوسته شرکت نموده، ضرورت دارد محفوظات خود را صرفاً در دو بخش که هریک پیوسته هستند، ارائه نماید.</p> <p>۷- ضروری است سؤالات در میان اجزاء تقسیم شده و همچنین تنوع سؤالات در مواردی مانند ابتدای صفحه و انتقال به صفحه بعدی به صورت مساوی رعایت شود.</p>	---	---	۹۵	۲ سؤال ۸ سطری	۱ جزء	اول
	---	---	۹۵	۲ سؤال ۸ سطری	۲ جزء	دوم
	---	---	۹۵	۲ سؤال ۸ سطری	۳ جزء	سوم
	۸ از ۶	۲۵	۹۵	۲ سؤال ۸ سطری	۵ جزء	چهارم
	۱۲ از ۹	۲۵	۹۰	۳ سؤال ۸ سطری	۷ جزء	پنجم
	۱۲ از ۹	۲۵	۹۰	۳ سؤال ۸ سطری	۱۰ جزء	ششم
	۲۰ از ۱۵	۲۰	۸۵	۵ سؤال ۸ سطری	۱۵ جزء (نصف قرآن)	هفتم
	۲۸ از ۲۱	۲۰	۸۰	۷ سؤال ۸ سطری	۲۰ جزء	هشتم
	۳۶ از ۲۷	۲۰	۸۰	۸ سؤال ۸ سطری	۲۵ جزء	نهم
	۴۰ از ۳۰	۲۰	۸۰	۱۰ سؤال ۸ سطری	۳۰ جزء (کل قرآن)	دهم

ضمائم

- آیین‌نامه ارزیابی حفظ عمومی قرآن :
 - ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «حسن حفظ»
 - ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «فصاحت»
 - ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «درک معنا»
- فرم‌های ارزیابی آزمون‌ها و لیست‌های نهایی نمرات:
 - فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «حسن حفظ»
 - فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «فصاحت»
 - فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «درک معنا»
 - لیست نمرات نهایی آزمون ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم (فرم ویژه برادران)
 - لیست نمرات نهایی آزمون ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم (فرم ویژه خواهران)
- نمونه گواهینامه‌های مدارک حفظ عمومی قرآن کریم

آیین نامه ارزیابی حفظ عمومی قرآن

ضروری است ارزیابی حفظ عمومی قرآن در سه بخش مجزا و طبق ضوابط زیر صورت گیرد.

▪ ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «حسن حفظ» (۱۰۰ امتیاز):

۱- اشتباه در حرکات و حروف (شامل حذف، اضافه و تغییر):

چنانچه حافظ، اشتباهات مربوط به حرکات و حروف شامل: حذف، اضافه و تغییر را بلافاصله اصلاح کند، امتیازی از او کسر نمی‌شود، اما در صورت عدم تصحیح ۰/۵ نمره از حافظ کسر می‌شود.

تبصره: منظور از حرف در این بخش، حروف الفبا می‌باشد و کلماتی نظیر: (مَ-عَن-مِن) را که در دستور زبان عربی حرف تلقی می‌شوند شامل نمی‌شود.

مثال: تبدیل «يَعْمَلُونَ» به «تَعْمَلُونَ» یا «كُم» به «هُم» در این بخش منظور می‌گردد.

۲- اشتباه در یک کلمه (شامل حذف، اضافه، جابجایی و تغییر):

چنانچه حافظ اشتباه در یک کلمه، شامل: حذف، اضافه، جابجایی و تغییر را فوراً تصحیح کند ۰/۲۵ نمره و اگر با تذکر داور تصحیح کند ۰/۵ نمره و در صورت عدم تصحیح، ۱ نمره از وی کسر خواهد شد.

تبصره ۱: کلماتی که در قرآن کریم به صورت ترکیبی و متصل نگارش یافته است، یک کلمه محسوب می‌گردد؛ مانند:

فَلْيُقَاتِلْ - فَسَيَكْفِيكَهُمُ

تبصره ۲: هر یک از حروف مقطعه یک کلمه محسوب می‌شود و اختلال در کل یا بعضی از حروف آن، موجب کسر نمره در ستون اشتباه در کلمه می‌گردد.

۳- اشتباه در عبارت (شامل: حذف، اضافه، جابجایی و تغییر):

چنانچه حافظ، اشتباه در عبارت شامل: حذف، اضافه، جابجایی و تغییر را فوراً تصحیح کند ۰/۲۵ نمره و اگر با تذکر داور تصحیح کند ۰/۵ نمره و در صورت عدم تصحیح، ۱/۵ نمره از وی کسر خواهد شد.

تبصره ۱: منظور از عبارت، بیشتر از یک کلمه است.

تبصره ۲: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» در ابتدای سوره‌ها در حکم عبارت محسوب می‌شود.

۴- عدم رعایت ترتیب آیات و جابجایی آنها:

۱-۴ اگر جافتادگی در حد یک آیه باشد یا انتقال به آیه مشابه یا از آیه مشابه باشد و حافظ فوراً تصحیح کند ۰/۲۵ نمره، اگر با تذکر داور تصحیح شود ۱ نمره و در صورت عدم تصحیح ۲ نمره کسر می‌شود.

۲-۴ اگر جافتادگی بیش از یک آیه باشد و حافظ فوراً تصحیح کند ۰/۲۵ نمره، اگر با تذکر داور تصحیح کند ۱/۵ نمره و در صورت عدم تصحیح ۳ نمره کسر می‌شود.

تبصره ۱: منظور از انتقال به آیه یا آیات دیگر نقاط، در مورد ابتدای آیات بوده و در صورت ایجاد اشتباه در خلال آیه، انتقال محسوب نشده و در ستون عبارت کسر امتیاز خواهد شد.

تبصره ۲: در کسر امتیازات، آیات کمتر از یک سطر، حکم عبارات را دارند.

تبصره ۳: چنانچه آیات کوتاه جافتاده، بیش از یک سطر باشد انتقال به دور محسوب می‌گردد.

تبصره ۴: در سؤالاتی که از ابتدای سوره آغاز می‌شود، داور تنها به ذکر نام سوره اکتفا نموده و ابتدای سوره را قرائت نمی‌کند.

تبصره ۵: اگر حافظ پس از مکث موفق به تلاوت عبارت یا آیه نگردد:

- در مورد عبارت: در صورت امکان، داور هادی ابتدا، کلمه اول را تذکر داده و در صورت تلاوت حافظ، در ستون کلمه و در صورت عدم یادآوری، عبارت را تلاوت نموده و در ستون عبارت کسر امتیاز می‌نماید.
 - در مورد آیه: داور هادی، عبارت ابتدایی آیه را خوانده و امتیاز عبارت کسر می‌شود.
- تبصره ۶:** چنانچه حافظ پس از اشتباه و تذکر داور، مرتکب اشتباه دیگری در تلاوت شود، صرفاً اشتباه اول ملاک کسر امتیاز بوده و در ستون عدم تصحیح همان مورد، لحاظ می‌گردد.

۵- ترکیب و تنوع سؤالات:

ضروری است سؤالات در میان اجزاء هر رشته آزمونی تقسیم شده و همچنین تنوع سؤالات در مواردی مانند ابتدای صفحه و انتقال به صفحه بعدی به صورت مساوی رعایت شود.

▪ ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «فصاحت» (۳۵ نمره):

ردیف	نوع اشتباه	کسر امتیاز (بار اول)	کسر امتیاز (در صورت تکرار)	سقف کسر امتیاز
۱	فصاحت حرکات کوتاه و کشیده	۰/۲۵	۰/۲۵	۷
۲	تبدیل کامل حروف زیر به حرف دیگر و یا بالعکس (ث - ح - ذ - ص - ض - ط - ظ - ع - غ - و)	۱	۰/۵	به ازاء هر حرف حد اکثر ۳ نمره منفی

تذکر مهم: در این بخش تمامی سؤالات مورد ارزیابی قرار می‌گیرد

موارد کسر امتیاز:

۱- فصاحت حرکات: (تلفظ عربی حرکات)

اگر حافظ در طول تلاوت، صدای علامت‌های فتحه، کسره و ضمه را فارسی اداء کند یعنی حالت عربی را رعایت نکند و یا در کشش الف مدی مانند: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ» حرف «يَا» در اصطلاح، پُر حجم (به مانند فارسی) خوانده شود، به تشخیص داور برای هر مورد ۰/۲۵ و حداکثر تا ۷ نمره کسر می‌گردد.

تبصره ۱- در تبدیل کامل صداها کوتاه به کشیده و بالعکس و اشباع و عدم اشباع هاء ضمیر و کلمات قرآنی کلمات قرآنی مانند «عَاوُونَ - جَاءُوا...» کسر نمره به عهده ارزیاب حسن حفظ می‌باشد.

تبصره ۲- اگر در موارد فوق برای ارزیاب مشخص شود که اشکالات مربوط به عدم رعایت لهجه عربی است و حافظ محترم، قرائت صداها کوتاه و کشیده را می‌داند، در بخش حسن حفظ نمره‌ای کسر نشده و این‌گونه موارد توسط ارزیاب تجوید بر اساس بند ۳ (فصاحت)، به میزان لازم، نمره کسر می‌گردد.

۲- فصاحت حروف (صفات و مخارج حروف)

اگر حرفی بطور کامل (بعلت عدم رعایت مخرج، صفت و یا هر دو) تبدیل به حرف دیگر شود (مانند: تبدیل حرف «همزه» به «عین» و بالعکس و یا حرف «حاء» به «هاء» و بالعکس و ...)، به ازای هر مورد تبدیل، ۱ نمره و در صورت تکرار هر مورد، ۰/۵ نمره کسر

می‌گردد و برای هر حرف، به طور جداگانه در طول تلاوت، حداکثر ۳ نمره کسر می‌گردد (یعنی برای حرف «عین» تا ۳ نمره و برای حرف «همزه» تا ۳ نمره و...).

تبصره ۱- در صورت نقص در اداء صفات یا مخارج حروف نمره ای کسر نمی‌گردد. (به شرط عدم تبدیل حرفی به حرف دیگر)
تبصره ۲- اگر تبدیل حرفی به حرف دیگر ناشی از حسن حفظ باشد، مانند: «وَقَالَ» خوانده شود «فَقَالَ» و بالعکس، کسر نمره در اینگونه موارد به عهده ارزیاب حسن حفظ می‌باشد و در بخش تجوید نمره‌ای کسر نمی‌گردد.

تذکره: لازم است ارزیاب محترم فصاحت، در طول تلاوت در حد مجاز نسبت به کسر نمره اقدام نموده و بیش از حد تعیین شده نمره منفی در نظر نگیرند.

▪ ضوابط ارزیابی و کسر امتیاز در بخش «درک معنا» (هر سؤال ۴ امتیاز):

- ۱- سقف امتیاز هر سؤال در ماده درک معنا ۴ امتیاز و حد نصاب لازم برای قبولی در هر مقطع در جدول امتیازات آمده است.
- ۲- سؤالات درک معنا باید از ترجمه واژه‌ها و عبارات پُر کاربرد قرآن کریم طرح شود که مورد اختلاف مترجمین نباشد.
- ۳- عبارات مربوط به سؤالات درک معنا می‌بایست توسط داور حُسن حفظ و از همان عبارات سؤالات بخش حُسن حفظ، به صورت شفاهی طرح گردد.

تذکره: به جهت رعایت تمرکز حافظ در پاسخگویی به سؤالات حُسن حفظ، ضروری است سؤالات درک معنا پس از اتمام سؤالات حُسن حفظ طرح گردد.

- ۴- محل درج امتیاز ماده درک معنا در فرم جداگانه پیش بینی شده است.
- ۵- ضروری است، تعداد واژه‌ها در هر سؤال درک معنا، ۴ کلمه مستقل یا یک عبارت ۴ کلمه ای باشد.
- ۶- چنانچه فقط بخش یا بخشهایی از پاسخ، صحیح باشد، میزان کسر امتیاز بنا به تشخیص ممتحن خواهد بود.
- ۷- امکان جایگزینی در سؤالات درک معنا وجود نخواهد داشت.
- ۸- حداکثر مدت زمان لازم برای پاسخگویی به هر سؤال درک معنا، ۶۰ ثانیه معادل یک دقیقه می‌باشد.

فرم‌های ارزیابی آزمون‌ها و لیست‌های نهایی نمرات

- فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «فصاحت»
- فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «درک معنا»
- فرم ارزیابی و کسر امتیاز بخش «حسن حفظ»
- لیست نمرات نهایی آزمون ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم (فرم ویژه برادران)
- لیست نمرات نهایی آزمون ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم (فرم ویژه خواهران)

فرم ارزیابی صحت فصاحت (۳۵ امتیاز)

آزمون های ارزیابی عمومی حافظان

نام و نام خانوادگی حافظ :		استان :	رشته :
ردیف	عنوان	موارد کسر امتیاز	جمع نمره منفی
۱	فصاحت حروف *هر مورد اشتباه: در بار اول (۱-) امتیاز در صورت تکرار (۰.۵-) امتیاز تا سقف (۳-) امتیاز برای هر حرف		
۲	فصاحت حرکات *هر مورد اشتباه: (۰.۲۵-) امتیاز تا سقف (۷-) امتیاز		
جمع امتیازات منفی			
امتیاز نهایی به حروف :		امتیاز نهایی به عدد :	
نام و نام خانوادگی داور :		تاریخ و امضاء :	

تذکره: در این بخش تمامی سؤالات مورد ارزیابی قرار می گیرد

بیت

فرم ارزیابی درک معنا (هر سؤال ۴ امتیاز)

آزمون های ارزیابی عمومی حافظان

نام و نام خانوادگی حافظ :		استان :	رشته :	
شماره سؤال	متن عبارت (۴ کلمه مستقل یا یک عبارت ۴ کلمه ای)	متن پاسخ حافظ	نمره منفی	جمع امتیاز (از ۴)
۱				
۲				
۳				
۴				
۵				
۶				
۷				
۸				
۹				
۱۰				
جمع امتیازات منفی				
امتیاز نهایی به حروف :		امتیاز نهایی به عدد :		
نام و نام خانوادگی داور :		تاریخ و امضاء :		

بیتسالی

فرم ارزیابی حسن حفظ (۱۰۰ امتیاز)

نام و نام خانوادگی: کد ملی (لازم و ضروری): استان: شهرستان: نام مؤسسه / مرکز: رشته:

جمع امتیازات منفی	جا انداختن آیات			جا انداختن آیه			اشباه در عبارات			اشباه کلمه‌ای			اشباه حرفی و اعرابی	سوالات			رتبه
	عدم تصحیح	تصحیح با تذکر	تصحیح فوری	عدم تصحیح	تصحیح با تذکر	تصحیح فوری	عدم تصحیح	تصحیح با تذکر	تصحیح فوری	عدم تصحیح	تصحیح با تذکر	تصحیح فوری		آیه	سوره	صفحه	
	۳	۱/۵	۰/۲۵	۲	۱	۰/۲۵	۱/۵	۰/۵	۰/۲۵	۱	۰/۵	۰/۲۵		۰/۵			
																	۱
																	۲
																	۳
																	۴
																	۵
																	۶
																	۷
																	۸
																	۹
																	۱۰

نتیجه نهایی: نام، امضاء و مهر ممتحن:

قبول مردود

امتیاز بخش حُسن حفظ:

(جمع امتیازات منفی به عدد:) (امتیاز نهایی به عدد:)

امتیاز نهایی به حروف:

لیست نمرات نہائی آزمون ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم (فرم ویژه برادران)

نام مؤسسہ/مرکز :

شہرستان:

استان:

نتیجہ نہائی پذیرش/عدم پذیرش	امتیاز نہائی		امتیاز درک معنا	امتیاز فصاحت	امتیاز حُسن حفظ	رشتہ امتحانی	کد ملی (الزامی)	نام خانوداگی	نام	ردیف
	بہ حروف	بہ عدد								
										۱
										۲
										۳
										۴
										۵
										۶
										۷
										۸
										۹
										۱۰
										۱۱
										۱۲
										۱۳
										۱۴
										۱۵

نام، امضاء و مہر نمایندہ دبیر خانہ:

نام، امضاء و مہر مسئول کمیٹہ فنی استان:

نام، امضاء و مہر مدیر عامل مؤسسہ:

لیست نمرات نهایی آزمون ارزیابی عمومی حافظان قرآن کریم (فرم ویژه خواهران)

نام مؤسسه / مرکز:

شهرستان:

استان:

نتیجه نهایی پدیرش / عدم پدیرش	امتیاز نهایی		امتیاز درک معنا	امتیاز فصاحت	امتیاز حُسن حفظ	رشته امتحانی	کد ملی (الزامی)	نام خانوداگی	نام	ردیف
	به حروف	به عدد								
										۱
										۲
										۳
										۴
										۵
										۶
										۷
										۸
										۹
										۱۰
										۱۱
										۱۲
										۱۳
										۱۴
										۱۵

نام، امضاء و مهر نماینده دبیر خانه:

نام، امضاء و مهر مسئول کمیته فنی استان:

نام، امضاء و مهر مدیر عامل مؤسسه:

نمونه گواهینامه‌های مدارک حفظ عمومی قرآن کریم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شماره:

تاریخ:

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهُ لِحَافِظُوْنَ

محل الصاق

عکس

«گواهینامه حفظ عمومی قرآن کریم»

(مقاطع ۱ تا ۹)

بنابر مصوبه جلسه ۲۹ شورای توسعه فرهنگ قرآنی کشور، به این وسیله گواهی می‌شود:

سرکار خانم / جناب آقای فرزند به شماره ملی متولد سال در آزمون‌های حفظ عمومی رشته جزء قرآن کریم، در مؤسسه / مرکز ، استان ، شرکت نموده و حد نصاب لازم را کسب نموده است.

امضاء

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان.....

امضاء

با درج عنوان مرکز مجاز برگزارکننده آزمون.....

این گواهینامه بدون تاریخ، شماره و مهر و امضاء فاقد اعتبار بوده و یک نسخه می‌باشد.

محل الصاق
عکس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره:

تاریخ:

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

«گواهینامه مقطع دهم حفظ عمومی قرآن کریم»

(رشته حفظ کل قرآن کریم)

بنابر مصوبه جلسه ۲۹ شورای توسعه فرهنگ قرآنی کشور، به این وسیله گواهی می‌شود:

سرکار خانم / جناب آقای فرزند به شماره ملی در متولد سال در
آزمون‌های حفظ عمومی رشته **حفظ کل قرآن کریم**، در مؤسسه / مرکز ، استان ، شرکت نموده و حدنصاب لازم را کسب نموده است.

امضاء

دبیر شورای ارزیابی حافظان قرآن کریم

این گواهینامه بدون تاریخ، شماره و مهر برجسته دبیرخانه مرکزی و امضاء فاقد اعتبار بوده و یک نسخه می‌باشد.